

Szerkesztési iroda:
Nagybeeskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybeeske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybeeskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 115. szám.

Péntek, május 22.

A kötelességmulasztó kisebbség.

Az ellenzék távol maradt a tengerészeti vitától.

Budapest, máj. 22.

Még az ellenzék köreiből is kinos feltűnést kelt, hogy az ellenzék teljesen távolmaradt a tengerészeti költségvetés nyilvános megvitatásától. A hadügyi kormány szokatlanul nagy összegeket kér a delegációtól a tengerészet extenzív fejlesztésére. 24.000 tonnás dreadnought építését tervezi és ellenzéki körökben erősen számoltak avval, hogy a kisebbség alaposan megvitatja, vajjon ezek a követelések jogosak-e és számítottak rá, hogy a kisebbség szónokai részletes és beható felvilágosításokat kérnek a haditengerészet vezetőjétől a flottafejlesztési terv részleteiről.

Annál jogosultabb volt ez a feltevés, mert hiszen az ellenzék állandóan állást foglalt a tengerészet fejlesztése ellen és választóik előtt és népgyűléseken ugyancsak menydörögnek szónokaik a hadügyi kiadások emelése ellen. Mindenek meglepetésére azonban az ellenzék még azt sem tartotta szükségesnek, hogy a tengerészeti költségvetés megvitatásához megjelenjenek.

A tengerészeti albizottságban az ellenzéki Chorin Ferenc hozzászólt ugyan a marina költségvetéséhez és követelte, hogy az osztrák arzenálba fizetett munkabérekért a magyar ipar kvótászerű kompenzációt kapjon, ezzel a felszólalásával azonban csak szaporította az ellenzék kudarcait, mert Tisza István gróf miniszterelnök nyomban bebizonyította, hogy ennek a jogos kívánságnak teljesítését ő már 1904-ben Magyarország javára elintézte, a koalíciós kormány idejében azonban az egész dolgot visszacsinálták.

Politikai körökben általában úgy látják, hogy már a hadügyi előirányzt megvitatásánál is az ellenzék a komoly és tárgyilagos kritikát teljesen mellőzte. Szónokaik tulnyomó része a palotaórság intézményével, a becsületügyi eljárás kérdésével, a párbajintézmény taglalásával foglalkozott, magáról a hadügyi követelésekről azonban kevés szó esett és ami esett, az is inkább bátorítás volt a költségek további emelésére.

Előállott az a fonák helyzet, hogy az ellenzék volt az, amelyik a tisztai fizetések felemelése mellett szállott sikra és a

kormányelnök volt az, aki az ország teherviselési képességének hangoztatása mellett e kérdés kitolását tartotta szükségesnek. Ha az ellenzék tegnap délután feltűnést keltő távolmaradása azt jelenti, hogy meg van róla győződve, hogy a magyar kormány különben is lelkiismeretesén örködött azon, hogy az előirányzat összeállításánál a feltétlenül szükséges kiadásokon túl ne menjenek, úgy a kisebbség távolmaradásában rejlő ezen elismerést nyilvánosan nyugtázzuk. Mindenestre tény az, hogy még ellenzéki körökben sem értik a kisebbségi delegátusok taktikáját és általános az a vélemény, hogy a delegációban az ellenzék nem nagy szerencsével operált.

A torontáli Karlsbad.

Ivánd község ünnepe. — Az ivándi gyógyforrások.

— Kiküldött tudósítónktól. —

— május 22.

Szép ünnepe volt tegnap a párdányi járásban fekvő Ivánd községnek. Tegnap avatták föl ugyanis az ottani gyógyforrásokat, amelyek vizének a szakvélemények szerint még a karlsbadi vizet is fölülmuló csodás gyógyhatása van, de amelyek eddig ezen az eldugott vidéken ugyszólván ismeretlenül buzogtak föl a földből.

A boldogult Csávossy Gyula báró tisztartója, Lallier János 1910 óta fáradozik, hogy a szenvedő emberiségre olyan nagyfontosságú gyógyforrásokat hozzáférhetőkké tegye, míg végre sikerült egy részben külföldi tőkéből álló bérlővállalatot összehozni, amely a gyógyforrásokat modern kezelésbe vette s igyekszik azoknak vizét az egész világra szétterjeszteni.

A vállalat intézői egyelőre csak a gyógyvizet akarják a szenvedő emberiségnek hozzáférhetővé tenni, de oda is törekszenek, hogy az elhagyott kis községből a jövőben egy világfürdőt csináljanak. Hogy azonban az ivándi gyógyforrások igazán eljussanak a világhírhoz, ahhoz mindenekelőtt szükséges volna magát a községet hozzáférhetővé tenni. A község ma uttalan utakon fekszik s egy kissé kedvezőtlen időben szinte megközelíthetetlen, tehát hogy komoly eredményről lehessen szó, mindenekelőtt meg kell építeni a Gyölvédsi és Ivánd közötti műutat. A vármegye alispánja különben maga is különösen szíven viseli ennek a nagy jövőt ígérő torontáli községnek a sorsát s így ez a községet hozzáférhetővé tevő ut bizonyosan hamarosan meg fog épülni. Akkor azután meglesz az első lépés a világfürdő felé vezető utra.

A gyógyforrások felavató ünnepére óriási számú vendégsereg gyűlt össze tegnap Ivándra a vármegye központjából Nagybeeskerekéről, a környékről, sőt Temesvárról is s Nagybeeskerekéről és Temesvárról főleg az orvosok rándultak ki Ivándra, amelynek csodás gyógyvizét szakkörökben már ismerték.

Nagybeeskerekéről kiránduló vendégek sorában ott volt: dr. Haidegger Lajos megyei tisztifőorvos, dr. Weiterschan József városi főorvos, dr. Nónav Pál központi járási orvos, dr. Kuszling János betegpénztári főorvos, dr. Báthory Endre és dr. Steiner Gyula közkórházi főorvosok, dr. Dukesz József, dr. Neumann Gyula, dr. Klein Dániel, dr. Fischer Gyula, dr. Mátics Mihály, továbbá dr. Kolozs Mihály és dr. Dumits Lyubomir melencei, dr. Schimpl János módosi, dr. Stumpf Lajos szécsányi orvosok, Vuchetich párdányi esperes stb. a községi és a környékbeli értelmiség nagy számmal.

A jánosföldi állomásról hosszú kocsisorban érkező vendégeket a dialkapukkal díszített és föllobogózt község ünnepi pompában várta s a gyógyforrás-telepnél összegyűlt községi képviselőtestület tagjai fogadták.

Itt Schikhoffer János községi jegyző üdvözölte szép beszédben a vendégeket, akiknek nevében dr. Haidegger Lajos megyei főorvos válaszolt. Szerb nyelven köszöntötte ezután a vendégeket még Katyánszky Milos gör. kel. lelkész, amire dr. Mátics Mihály felelt.

Ezután a vendégsereg bevonult a telepre, amelyet Pammer Ottó, a bérlővállalat egyik tagja és Felber Lipót, az agilis igazgató kalauzolása mellett bahatóan megtekintett. Így megtekinthették a modernül felszerelt forráskutakat, amelyek a glaubersavas „Mágus“-vizet és a „Mars“ nevű keserűvizet szolgáltatják. A Mágus-víz, amely 11 és fél percent glaubersót tartalmaz, a karlsbadi vizek gyögyerejével bir, míg a Mars-víz a budai keserűvizek összetételét foglalja magában. Megnézték a vendégek a modern technika minden vimányával felszerelt töltőházat is és a telep többi mintászerű felszerelését, amelyek a legszebb reményt nyújthatják arra, hogy Ivánd községe világhírű gyógyhelyé emelkedjék.

A bérlővállalat délből több száz terítékű bankettet adott a vendégek tiszteltére s a lakomán Felber Lipót igazgató köszöntötte föl a vendégeket és az orvosokat, akiknek nevében dr. Szigeti Henrik temesvári törvényszéki orvos válaszolt.

Délután a vendégek egyrésze elutazott, míg a másik része gyönyörködött a község által a telep hatalmas parkjában rendezett népnepélyen, amely persze a késő esti órákba nyúlt bele.

A vendégek általában azzal a meggyőződéssel távoztak, hogyha a gyógyforrások fejlesztése a megkezdett irányban halad, akkor Ivánd községe csakugyan a torontáli Karlsbaddá fejlődik s egy virágzó kultúra teremődik ezen a ma még elhagyott helyen.

ELŐLEGES MOZI JELENTÉS!

Mivelhogy csütörtökön a városi színház más célra ki van adva,

a szezon legnagyobb slágere a

Sárga lilium

Biró Lajos társadalmi színműve 4 részben

csak szerdán, május 27-én lesz a Modern Moziban bemutatva és pedig d. u. 5, 7 és 9 órakor.

Mindig, nem tekintve az óriási anyagi áldozatokat, rendes Mozi helyárrakkal. Jegyek már kaphatók a Mozi pénztárnál.

HIREK.

IDÓJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás jelentése.

Május 22.

Barométer emelkedik 761.9. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 21.2 C°. Hőmérséklet: maximum 21-ikén 23.6 C°, min. ma reggel 9.3 C°. Csapadék —. Felhőzet —. Szélirány és erősség NW4. Jólát a következő 24 órára: Hűvösebb, keleten sok helyütt csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül: 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 percig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = bárányfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

— **Érettségi biztos.** A m. kir. kereskedelmi miniszter a nagybecskereki áll. felső kereskedelmi iskolánál tartandó érettségi vizsgálatra miniszteri biztosságnak Battenberg Lajos posta- és táviró főtanácsost küldte ki.

— **Esküvő.** Folyó hó 17-én vezette oltárhoz a nagykikindai ev. ref. templomban Dus Jenő antalfalvai szolgabíró Draxler Margit urleányt, dr. Draxler Brunó nagybirtokos unokahugát.

— **A választójogi vizsga.** Tegnap fejeződött be Nagybecskereken az új választójogi törvény szerint elrendelt választói írás és olvasási vizsga, amely két napon keresztül egy bizottság előtt folyt. A jelentkezettek száma 88 volt, ezek közül 60-an jöttek el vizsgázni, akik a vizsgát valamennyien sikeres eredménnyel tették le. Hogy mennyire közömbösek voltak azonban nálunk ez iránt a jogszerezés iránt, azt bizonyítja az a körülmény is, hogy a csekély számú jelentkezők közül sem ment el mindenki a vizsgára.

— **Botka Lajos meghalt.** Botka Béla nyugalmazott főispánt mély gyász érte. Mint ugyanis lapunk zártakor részvétellel értesülünk, édesatyja, Botka Lajos nagybirtokos, Torontálvármegye törvényhatósági bizottsági tagja ma reggel 8 órakor 87 éves korában Budapesten meghalt. Temetése iránt még nem történt végleges intézkedés.

— **A főgimnáziumi diákok katonai lövőversenye.** A nagybecskereki közs. rom. kath. főgimnáziumi ifjúság lövész-tanfolyamának lövőversenye folyó hó 23-án, szombaton délután 3 órakor a helybeli katonai elemi lőtérre fog megtartani. A lövőversenyen a hozzátartozókat és az ügy iránt érdeklődőket szívesen látják.

— **A Kiss József-estély.** Mint ismeretes, Kiss József, a kitűnő poéta a jövő hónap elején egy estély keretében való szereplésre Nagybecskerekre fog jönni. Miután a rendezőség a színházat 6-ára nem tudta megszerezni, így az estély 10-én este lesz megtartva.

— **A jótékony nőegylet köréből.** A Nagybecskereki Jótékony Nőegylet ez évi közgyűlését f. hó 23-án, szombaton d. u. 4 órakor a központi óvodában fogja megtartani. Midőn erre az elnökség az egyesület tagjait tisztelettel meghívja, egy-szersmind kijelenti, hogy e másodszori egybehívott közgyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül fog határozatképes lenni.

— **Tallián Emil emlékszóba.** Törökkanizsáról írják: Tallián Emil emlékműve már készen áll a község legjobb terén alkotott gyönyörű, művészies parkban. Fehér leppel borítva várja a felavatást, amely június hó 14-ik napján fog nagy ünnepélyesség keretében lefolyni. Az emlékszóbot már felállították, miután a na-

pokban letették a szobor alapkövét. Az aktus, amelyen a Tallián-család tagjai és a szoborbizottságon kívül a törökkanizsai vidéki tanítói kar és nagyszámú közönség vett részt, a klérus felvonulásával kezdődött. Rátz Ferenc, pápai kamarás, esperesplébános Pálffy János segédlelkész és a szanádi rom. kath. plébános segédletével a szobortalapzathoz vonult, ahol Pálffy János felolvasta az alapkö-okiratot, amelyet a szoborbizottság tagjai, a hatóságok fejei és az előjáróság irtak alá. Az okirat felolvasása után zárt üvegbe helyezték azt el s miközben a munkások a talapatba befalazták, Rátz Ferenc benedekieót mondott felette. Az emlékmű felavatására már minden előkészület megtörtént. Legutóbb ülést tartott a szoborbizottság, amelyen a felavatató ünnep összes részleteit meghatározták. Ezek szerint az ünnepély június hó 14-ik napján délelőtt 11 és fél órakor fog lefolyni. Az ünnepélyt Rátz Ferenc szoborbizottsági elnök nyitja meg. A felavató beszédet Jankó Agoston udv. tanácsos alispán tartja. Azután Rátz Ferenc a szobrot a községi előjáróságnak adja át, amelynek nevében Opreán Aurél községi jegyző fogja átvenni. Ezután a koszorúk letétele következik. A leleplezést társasbéd követi a kaszinóban.

— **Glattfelder püspök Karátsonyifalván.** Karátsonyifalváról írják lapunknak: 25 év leforgása után a bérmlás kiosztása alkalmából szép ünnepély folyt le községünkben. Glattfelder Gyula püspök jött el ugyanis ide bérmlálni s ez az aktus nagy ünnepélyességek között folyt le. Az előző napon dr. Glattfelder Gyula püspök Pacha Agost püspöki titkár és a kerület papsága kíséretében látogatást tett gróf Karátsonyi Jenő vbtt.-nál Bánlakon. Onnét másnap d. e. 9 órakor a főpásztor gróf Karátsonyi Jenő és neje, báró Hauser Károly, dr. Ürményi Sándor főszolgabíró, dr. Demkó makói községi jegyző, Wagner Ede szolgabíró, Rankó Lajos k. esp.-plébános stb. kíséretében érkezett községünk határába, ahonnan Rórich János községi bíró vezetésével diszkoci és fényes bandériummal kísérték a sűrű zászlódiszben pompázó főutcán a község házáig, ahol Wagner Ede szolgabíró az összes hívek nevében lendületes beszéddel üdvözölte. Utána Bizek Eleonóra tanítónő a Máriás leányok nevében köszöntötte a püspököt, aki szívélyesen válaszolt. Ugyanott Mihájlovics Gabi csokor átnyújtásával üdvözölte gróf Karátsonyi Jenőné. Azután a templomban istentisztelet volt, amelynek során a püspök nagyhatású szentbeszédet mondott. Az istentiszteleten Hockl György tanító vezetésével a dalárda énekelt, míg a szülő énekszámokat Gitta Lenke, Hajnal Hajnalka és König Ica énekeltek. Mertesz József tanító kíséretével. A bérmlás után a püspök a plébániába tért, ahol az iskolásgyermekek nevében Tóni Henrik csokor átnyújtásával kérte a püspöknek áldását. Majd Héger István jegyző vezetésével alatt tisztelettel a közs. előjáróság és képviselőtestület, iskolaszék a tantestülettel, kath. népszövetség, kath. dalárda és a polg. olvasó-egylet. A diener előtt melegen érdeklődtek és szemlélték Bojdisz Miklós plébános által tökéletesített és meghonosított népszövetségi buzatermesztését, ugyszintén az erre a célra készült gépét. Pont 1 órakor a plébános vendégszerető házában a püspök tiszteletére díszbédet adott, amelyen Bojdisz Miklós plébános a püspökre és a grófra mondott szép felköszöntőt. Grósz József esp. plébános hatásos beszéddel éltette a püspököt fölszentelésének 3 éves évforduló napján. D. u. 3 órakor a templomban rövid bucsút véve és a nép impozáns ovációja mellett négyes grófi fogatokon távoztak magas vendégeink.

— **A nagybecskereki országos vásár.** A tegnapi napon kezdődött meg Nagybecskereken az országos vásár és a kedvező idő mellett a felhajítás és a forgalom mindennemű állapotban igen nagy. A tegnapi napon a szarvasmarhavásár és juhvásár volt s a felhajított nagyszámú állat igen magas áron kelt el. A mai napon még folytatódott a szarvasmarhavásár és a sertés vásár is, de egyidejűleg megindult a lóvásár is. Óriási mennyiségű

lovat hajtottak föl s az üzlet a mai s holnapi napon fog lebonyolódni s a forgalom tekintetében nagyon élénknek ígérkezik. Általában már most megállapítható, hogy ezuttal a vásár kitűnően sikerült.

— **Kilátási automobilközlekedés Rohitsch-Sauerbrunnba.** Junius 1-től kezdve naponta indulás Pöltschach (délivasut) állomástól 3 óra 20 perckor délután. Menetár 3 K. Krapina (magy. államvasut) állomástól 10 óra 15 perckor délelőtt. Menetár 5 K. Podgyászszállítás tarifa szerint.

Művészet, irodalom.

A Zenekedvelők Egyesületének közgyűlése.

— Zeneiskolát létesít az egyesület. —

Nagybecskerek, máj. 22.

A múlt hónapban alakult nagybecskereki Zenekedvelők Egyesülete tegnapi napon tartotta meg évi közgyűlését. Az egylet ez évi multjában még jórésztben befoglaltatik a Filharmóniai Egyesület működése is s csak január hónap óta szerepel az egyesület mint az újjászervezett Zenekedvelők Egyesülete, amelyet Jankó Agoston alispán minden nemes ügyre kiterjedő lelkes agitálása keltett életre. Egy fontos és jelentős ügy került egyuttal a közgyűlés elé, nevezetesen a zeneiskola létesítése, amelyet már a közel jövőben meg fog valósítani az egyesület. Ez a zeneiskola a minden hangszerben kifejtendő zeneoktatásnak a legszélesebb alapokon, még pedig a zeneakadémia programja szerint való megszervezését célozza, amely sikeres működése esetén az egyesületnek nemcsak kiváló erkölcsi sikert, hanem anyagi hasznot is jelent.

A közgyűlés lefolyásáról tudósítunk a következőket jelenti:

A Zenekedvelők Egyesülete tegnap délelőtt 11 órakor az alispáni kisteremben Jankó Agoston udvari tanácsos, alispán elnöklésével közgyűlést tartott.

A közgyűlésen megjelentek többek közt dr. Perisics Zoltán polgármester, egyesületi igazgató, Bielek Antal m. másodfőjegyző, Steinbach Antal m. árvaszéki ülnök, Strusz Szerafin bankfőnök, dr. Grandjean Jenő m. alügyész, Balázs Márton keresk. isk. tanár, dr. Löffler Armin és szép számmal az egyesületi tagok.

Az elnök megnyitja a közgyűlést s üdvözlő a megjelenteket, a jegyzőkönyv vezetésére dr. Hartner Lászlót, a hitelesítésre pedig Bielek Antalt és dr. Grandjean Jenőt kéri fel.

Az évi beszámoló.

Elsőnek dr. Löffler Armin titkár az egyesület múlt évi működéséről és tevékenységéről szóló titkári jelentést terjeszti elő, amelyben még javarésztben az átszervezett Filharmóniai Egyesület működése foglaltatik. Az egyesületnek az elmúlt évben 22 működő és 12 pártoló tagja volt, meghalt Székely László és el-távozott Götter János. Az elmúlt évben főleg koncerteket és kabaréestéket rendezett az egyesület több és kevesebb sikerrel. A vegyes énekkart, mert bomlaldozni kezdett, be kellett szüntetni. Január 26-án azután az egyesület a tagok nagyszámú megszaporodásával s a társadalom minden rétegének bevonásával átalakult a Zenekedvelők Egyesületévé. Kéri a jelentés tudomásul vételét.

A közgyűlés a jelentés tudomásul veszi, majd Tolveth Oszkár egyleti pénztáros a múlt évi számadásokat ismerteti, amely szerint 2380 K bevétellel szemben 2188 K kiadása volt az egyesületnek.

A jövő évi költségelőirányzat szerint az egyesületnek 5939 K kiadással szemben 6867 K bevétele lesz. Ezen előirányzatban az esetleges kormánysegély nincs számításba véve.

A közgyűlés az egyleti számadásokat

elfogadja s a felmentvényt megadja, valamint a költségelőirányzatot is tudomásul veszi.

A zeneiskola.

Ezután Ripka Imre szervezési szabályait ismerteti, amelyet a választmány által kiküldött bizottság állított össze. A szervezési szabályok szerint a létesítendő zeneiskola körül betöltendő lesz egy igazgatói, egy szaktanári s egy óraadó állás. A zeneoktatás mindennemű hangszerre kiterjed s két tanfolyamból fog állani, u. m. gyakorló és előkészítő tanfolyamból, azonkívül szerveztetik még egy kiművelési tanfolyam is, amely a magasabb, művészi zenei kiképzést fogja teljesíteni. A gyakorló tanfolyam 4, az előkészítő tanfolyam 3 osztályból fog állani, de ez az előkészítőben hangszerek szerint változik is. A zeneiskolába minden megfelelő intelligenciával rendelkező egyén felvétetik, de a gyakorló iskolába belépő felvételi vizsgát köteles tenni. A zenetanítás irányát s a csoporttanításon, amelynek számos előnye van, alapszik. A tandíj évi 100 K, az esti tanfolyamon még külön 40 K, amely részletekben fizethető. Tandíjmentes helyek is lesznek. Minden tanuló a tanfolyam befejezése után bizonyítványt kap.

A közgyűlés a zeneiskoláról szóló előterjesztést s a szervezési szabályzatot nagy tetszéssel elfogadta s az elnök még megjegyzi, hogy a zeneiskolának a város már helyiséget is bocsájított rendelkezésére, aminek kieszközléséért dr. Perisics Zoltán polgármestert köszönet illeti meg. Mintán indítvány nem tétetett, az elnök alispán a közgyűlést berekesztette. A közgyűlés után az egyesület választmányára tartott ülést.

TÁVIRATOK.

A főrendiház ülése.

Az ellenzék párbajügyekkel foglalkozik. A költségvetés tárgyalása.

Budapest, máj. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az országgyűlés főrendiháza ma megkezdte a költségvetés tárgyalását. Az ellenzéket azonban itt sem annyira az ország ügyei, mint más, a parlament elé nem tartozó magánügyek érdeklik s így az országgyűlési ellenzék egyik főrendi tagja a Tisza—Rakovszky-párbajjal foglalkoztatta a főrendiházát.

A Tisza—Rakovszky-párbaj.

Ma délelőtt fél 11 órakor nyílt meg a főrendiház ülése s a napirend előtt Hadik János gróf a Tisza—Rakovszky-párbajt olyan fontos ellenzéki munkának tartotta, hogy interpellálta a honvédelmi minisztert. Aziránt érdeklődött interpellációjában, hogy miért vitték Tisza István ügyét katonai becsületbíró elé.

Hazai Samu báró honvédelmi miniszter nyomban válaszolt Hadiknak s megmagyarázta, amit Hadik valószínűleg szintén nagyon jól tud, hogy a katonai állandó becsületügyi választmányának különös esetekben joga és kötelessége beleavatkozni becsületügyekbe, amilyen különös eset a miniszterelnöké is volt. Kötelessége volt beleavatkozni ebbe az ügybe már azért is, mert elvi kérdéstről volt szó, amely az egész haderőt érintette.

A Ház a honvédelmi miniszter választását tudomásul vette.

Most több apróbb javaslatot intéztek el s azután hozzáfogtak

a költségvetés tárgyalásához.

A költségvetési vita első szónoka Zselénszky Róbert gróf volt, aki a hitbizományok körüli intézkedések szigorítását kívánja. Azonkívül a magyarság érdekei szempontjából szükségesnek tar-

taná, hogy kisebb birtokokból is lehessen hitbizományokat alakítani.

Tisza István gróf miniszterelnök Zselénszky beszédére válaszulva cáfolja Zselénszky fejtegetéseit.

Utána Ambrózy Gyula báró, Károlyi Gyula gróf és Takács Menyhért szólal föl.

Délután a tárgyalást folytatják.

A KIRÁLY SÉTÁL.

Budapest, máj. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a Neues Wiener Tagblatt hiteles értesülése szerint a király nem fog délvidékre utazni, mivel erre nincs szüksége. A király különben ma délelőtt háromnegyed 11 órakor kísért a kamarai erdőbe, ahol mintegy félórát sétált. A királyt a szabad levegőn való tartózkodás rendkívül felüdítette.

KOSSUTH FERENC HALDOKLIK.

Budapest, máj. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kossuth Ferenc erőbeli állapota és szív működése egyre gyöngül. Dr. Pallay Sándor kámforinjekciókkal és oxigénbelelegzéssel tartja benne az életet. Kossuthnak igen kínos éjszakája volt, rendkívül szenvedett a fájdalmaktól. A fájdalmak annyira gyötörték, hogy még eszméletlen állapotban is olyan hangosan kiabált, hogy a szomszédok is hallották. Az este fél 11 órakor Müller tanár úgy nyilatkozott, hogy a katasztrófa csak rövid idő kérdése. Hajnali fél 4 órakor Müller tanár Korányi Frigyes is a nagybeteghez kérette s megállapították, hogy Kossuth állapota válságos. Ma délelőtt Müller tanár ismét kijelentette, hogy a reggeli órákban a beteg szív működése újból hanyatlott. A szomszéd szobában állandóan a beteg lakásán tartózkodik Kossuth Lajos Tódor, Apponyi Albert gróf, Károlyi Mihály gróf, azonkívül számos ellenzéki képviselő. A nagybeteg iránt ma is igen sokan érdeklődtek.

A ZÁGRABI MERÉNYLET.

Budapest, máj. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Zágrábból sürgönyzik, a szombaton fölfedezett merénylőlevél ügyében, amely a bán ellen irányult, a zágrabi rendőrség letartóztatott 18 diákot, akiknek része volt a merénylőlevélben.

ALBÁNIÁBAN REND VAN.

Budapest, máj. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai jelentések szerint Albániában helyreállt a rend s most teljes nyugalom uralkodik.

AZ ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, máj. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 789, Osztrák Hitel 608, Koronajáradék 80.60, Osztrák-Magyar Államvasút 693, Jelzáloghitelbank 402, Leszámitoló Bank 497, Hazai Bank 277, Magyar Bank 489, Kereskedelmi Bank 3595, Rimamurányi 631, Salgótarjáni 692, Általános Kőszénbánya 1018, Közuti Vasút 596, Villamos Vasút 311, Adria 580.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (májusra)	14.17
Buza (októberre)	12.75
Rozs (októberre)	9.94
Zab (októberre)	9.82
Tengeri (májusra)	7.42
Tengeri (júliusra)	7.63

Hirdetések.

Modern Mozi

a városi színházban.

Péntek, május 22. Szombat, május 23.

Sherlock Holmes sorozat.

Musgrave család hagyatéka.

Detektív dráma 2 részben.

Bernát, a póttartalékos.

Vígjáték 3 felvonásban.

Jura-hegység. A nagy titok.

Természeti felvétel.

Dráma.

Szombaton d. u. 5 órakor zónaelőadás fél helyárral.

Kezdeté este fél 9 órakor.

218—100.29

Bánlak község előjáróságától.

447—914. szám.

629—2.2

Hirdetmény.

Bánlak község részéről közhírré tétetik, hogy a község határában az urbérbirtokosok tulajdonát képező mintegy 4000 hold területen gyakorlandó vadászati jog 6 (hat) egymás után következő évre 1914. évi június hó 4. napján délelőtt 9 órakor a község háza tanácsstermében tartandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbeadatik.

Kikiáltási ár 140 korona, mely összeg bánatpénzként azonnal befizetendő.

Árverési és bérleti feltételek a község háza jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Bánlak, 1914. évi május hó 16-án.

Előjáróság.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

2419—914. szám

641—1.1

Árverési póthirdetmény.

A telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Neumann József végrehajthatónak Mihajlov Zsárkó végrehajtást szenvedő ellen 758 korona 14 fillér tőke s jár. erejéig indított végrehajtási ügyében az 1914. évi február hó 22. napján 1714/914. tlkvi sz. alatt kibocsátott árverési hirdetménnyel a felsőeleméri 890. sz. tjkvben foglalt ingatlanra 2441 korona kikiáltási árban Felsőelemér község házában 1914. évi június hó 3. (harmadik) napjának d. e. II órájára kifizetett árverést az 1881: LX. t. c. 167. §-a értelmében Rottmann Károly és Társai cég végrehajtható 499 korona 22 fillér tőke és járulékaiból álló követelésének behajtása érdekében is meg fogják tartani.

Nagybecskerek, 1914. évi március hó 18. napján.

Gojdi Miklós s. k.,
kir. törvényszéki jegyző.

Ügyes üzletszerzők

helyben, a népbiztosítási ágazatban, fixfizetés mellett,

állandó alkalmazást nyernek.

Nagybecskerek, Árpád-u. 19. sz.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

2323—914. tkvi szám. 591—1.1

Árverési hirdetmény kivonat.

Czrnyanszki Ignya végrehajthatónak Czrnyanszki Leposzava férj. Stoics Zsiváné végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 400, 360 és 200 korona tőkötvetelés és járuléka behajtása végett a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő, Felsőittebe községben fekvő s a felsőittebei 4. számú tjkvben A. I. 2—7. sorsz., 1306/b., 1759/b., 2217/b., 2672/b., 3430/b. és 3884/b. hrsz. alatt felvett 6 hold területű szántóból végrehajtást szenvedőt megillető $\frac{3}{16}$ -adrészre 172 korona, ugyane tjkvben A. + 1. sor., 4875. hrsz. alatt felvett 825 □-öl szőlőből végrehajtást szenvedőt megillető $\frac{3}{16}$ -odrészre 46 korona, ugyane tjkvben + 2. sor., 4877/b—4878. hrszám alatt felvett 5 hold szőlő és házból végrehajtást szenvedettet megillető $\frac{3}{16}$ -odrészre 402 korona, a felsőittebei 916. sz. tjkvben A. I. 1—6. sor., 1305/b., 1758/b., 2216/b. 2671/b., 3431/b. hrsz. alatt felvett 6 hold szántóból végrehajtást szenvedettet megillető $\frac{1}{8}$ -adrészre 157 korona, a felsőittebei 1038. számú tjkvben A. + 1. sor., 4879/a. hrsz. alatt felvett 1 hold területű szőlőből végrehajtást szenvedettet megillető $\frac{1}{8}$ -adrészre 98 korona, a felsőittebei 2369. számú tjkvben A. I. 2. sor., 5480/4867. hrsz. alatt felvett 530 □-öl területű póktertből végrehajtást szenvedettet megillető $\frac{1}{4}$ -adrészre 30 korona, a felsőittebei 3016. sz. tjkvben A. I. 1. sor., 4487/b. hrsz. alatt felvett 1 hold kaszálóból végrehajtást szenvedettet megillető $\frac{1}{8}$ -adrészre 16 korona, a praedium riethi 72. sz. tjkvben A. + 4. sor., 1224/3. hrsz. alatt felvett 5 hold szántóból végrehajtást szenvedettet megillető $\frac{1}{8}$ -adrészre 146 korona és a praedium riethi 401. sz. tjkvben A. + 1. sor., 1045/3. hrsz. alatt felvett 5 hold területű szántóból végrehajtást szenvedettet megillető $\frac{1}{8}$ -adrészre 145 korona kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1914. évi június hó 13. (tizenharmadik) napjának d. e. II órájkor Felsőittebe községhezánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§., 1908: XL. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908: XLI. t.-c. 25. §.)

Kelt Nagybecskereken, 1914. évi március hó 16. napján.

Gojdits Miklós s. k.,
kir. törvényszéki jegyző.

== Egy jó == szakácsnő ajánlkozik

nagyuri házakhoz vagy papi parókiára,
:: nagyobb fizetéssel. ::

Kérem a leveleket a kiadóhivatalba.
644—1.1

Zsombolyai járás főszolgabírájától.
4112—914. szám. 634—3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye zsombolyai járásához tartozó magyarcserenyi körorvosi állásra pályázatot hirdetek. Ezen orvosi körhöz Magyarcserenye székhellyel Molyfalva és Tóba községek tartoznak.

A körorvos javadalmazása az 1908. évi XXXVIII. t.-c. szerinti fizetés és korpót-lék, továbbá egy uradalmi épületben öt szobából álló természetbeni lakás, minden mellékkeliséggel, udvarral és kerttel és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak. A rendszeres kiszállások alkalmával Molyfalva és Tóba községek természetben szolgáltatják a fuvarot.

Megjegyzem még, hogy Magyarcserenye adóközség határában fekvő gróf Csekonics-uradalom a körorvost — külön szerződés mellett — a gazdaságaiban alkalmazott tisztviselő, eselőség és mindenemű munkások, illetőleg mindezek családjai egészségügyi külön ellátásáért külön is díjazza, erre nézve azonban a hatóságot semminemű befolyás vagy kötelezettség nem illeti és a pályázók ezt kizárólag az uradalommal intézzék el. Ezen uradalmi külön díjazás a következő:

1. A Magyarcserenye adóközségben fekvő uradalmi majorok összes személyzete és mindenemű munkásai, illetőleg azok családjai orvosi ellátásáért (mihelyt minden esetben fogat adatik) készpénzben évi 2400 korona.

2. A rendelőszoba fűtésére 6 (hat) köbméter kemény tüzfifa.

Felhívom mindazon orvostudor urakat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 7. szakaszában előírt képesítésüket, eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a zsombolyai főszolgabírói hivatalhoz folyó évi június hó 16-án délután 5 óráig nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem. A német nyelv ismerete kívánatos.

A választás határidejét később fogom kitűzni.

Zsombolya, 1914. évi május hó 18-án.

Fóris, főszolgabíró.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

4158—1914. tkvi sz. 636—1.1

Árverési hirdetmény kivonat.

Ittebei takarékpénztár részvénytársaság végrehajthatónak Sztanojev Józsné Longinov Szavetta végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság utóajánlatra az újabb árverést 885 korona tőkötvetelés és járuléka behajtása végett a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő, Felsőittebe községben fekvő s a felsőittebei 3136. sz. tjkvben I. 1. sor., 914—915. hrsz. 600 □-öl beltelekre és a rajta épült 478. számú házra 1500 korona kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1914. évi június hó 12. napján délelőtt 10 órakor Felsőittebe községhezánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási árnál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni s az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§., 1908: XLI. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908: XLI. t.-c. 25. §.)

Kelt Nagybecskereken, 1914. évi április hó 17. napján.

Gojdits Miklós s. k.,
kir. törvényszéki jegyző.

„TOMATIN“

a legjobb növénytetűirtó szer!
Tíz év óta használatban.

A növényt nem támadja meg.
Rögtön és gyökeresen pusztít

Egy nagy üveg (1 liter) ára 3.60 K,
egy kis üveg ($\frac{1}{2}$ liter) ára 2.— K,
egy próbaüveg ($\frac{1}{4}$ liter) ára 1.20 K.

Megrendelhető utárvétellel, vagy a pénz előleges beküldésével a készítőnél

Georg Drescher Leipzig,
Frankfurterstrasse 2 I.

Viszontelárusítók kerestetnek. — Bővebb felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal.
Nagyobb megrendelésnél árengedmény.
435—x 26

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontal“

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégibb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.